

Krzysztof Kowalik

Święto Mariologa

Salvatoris Mater 1/4, 349-354

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Święto Mariologa

Jubileusz

Spośród bardzo wielu momentów bogatego i różnorodnego życia takiej instytucji i zarazem społeczności, jaką jest uczelnia, łatwo o pominięcie bądź poświęcenie niedostatecznej uwagi istotnym, często fundamentalnym wydarzeniom, bez których trudno wyobrazić sobie jej pełne oblicze. Rytm codziennej, wytężonej pracy i działalności połączony z bogactwem inicjatyw zarówno tych wychodzących od Władz Uczelni, jak również, a może szczególnie tych, którym patronują studenci, jest z pewnością wiarygodnym argumentem potwierdzającym powyższą tezę.

Z pewnością wydarzeniem zasługującym na nie jedynie statystyczne odnotowanie kończącego się roku kalendarzowego 1999 były zorganizowane z inicjatywy studentów teologii obchody 85-rocznicy powołania do istnienia Koła Naukowego Teologów KUL. Uroczystości te stały się m.in. okazją do uhonorowania najwybitniejszych Kuratorów Koła, a także jego członków i sympatyków. W poczet tych osobistości, w sposób naturalny, ze względu na swoją wyjątkową profesorską i bratersko-ojcowską służbę studentom na przestrzeni wielu lat, wpisuje się Ojciec Profesor dr hab. Stanisław Celestyn Napiórkowski OFMConv, Kierownik Katedry Mariologii KUL i wielki sympatyk Koła Teologów, któremu „Brat Celestyn” także w ostatnich latach przychodził z nieocenioną pomocą. W obchody rocznicowe KNT postanowiono z powyższych, oczywistych względów włączyć także Jubileusz 65-lecia urodzin naszego Profesora, a w tym m.in. promocję poświęconej mu Księgi Pamiątkowej, którą wydano staraniem Redakcji Wydawnictw KUL. Niniejsze sprawozdanie pragnie skromnie odnotować i podsumować to niezwykle „święto Mariologa”.

„Wieczór Profesora” zgromadził na auli im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego liczne grono jego studentów, przyjaciół, współpracowników i sympatyków. Władze Uczelni reprezentowali: Ksiądz Rektor prof. dr hab. Andrzej Szostek oraz dziekani Wydziału Teologii: ks. prof. dr hab. Gabriel Witaszek, ks. prof. dr hab. Jerzy Pałucki, ks. dr hab. Krzysztof Gózdź. Ten ostatni wystąpił w podwójnej roli: prodziekana Wydziału oraz kierownika Sekcji Dogmatycz-

nej, której pracownikiem jest Profesor Napiórkowski. Słowo wprowadzające i życzenia pod adresem Ojca Profesora wypowiedział w imieniu zgromadzonych ks. Dziekan Gózdź. Laudację wygłosił ks. dr hab. Jerzy Szymik. Wychodząc jakby naprzeciw oczekiwaniom Jubilata, aby brakiem umiaru „nie sprawić przykrości św. Franciszkowi”, mówca skoncentrował się w swoim wystąpieniu na zdawałoby się luźno związanym z uroczystością temacie: „Mistrz – uczeń”. Wyciągnięcie bogatych wniosków odnoszących się do Osoby Jubilata pozostawił słuchaczom. Do tonu i treści laudacji dostosował się Ksiądz Rektor, który wręczając Księgę Pamiątkową podkreślił przede wszystkim wyjątkową osobowość Ojca Celestyna, odciskającą szczególne znamię na obliczu Uczelni.

Niespodzianką, którą udało się utrzymać w tajemnicy do samego końca, czyli do dnia jubileuszu, było uhonorowanie Ojca Napiórkowskiego pamiątkowym medalem za zasługi dla Miasta Lublina. Medal wręczyła i skierowała pod adresem Jubilata serdeczne słowa Przewodnicząca Rady Miejskiej Lublina, p. Pietraszkiewicz. Gest ten można odczytywać w kategoriach symbolicznych. KUL po latach świadomego izolowania przez władze komunistyczne, postrzegany jest dziś jako istotny element normalnie, demokratycznie funkcjonującego państwa, a zasługi i wkład jego pracowników jest powszechnie uznawany i akceptowany.

W kończącym pierwszą część uroczystości słowie Jubilat oddał honor... Wielkim Osobistościom Uczelni („Gwiazdy na moim uczelnianym niebie”), wśród których i z którymi dane mu było studiować i pracować na KUL w ciągu minionych czterdziestu lat.

Po kolacji miała miejsce - ku wielkiej radości Jubilata - spotkanie z jego byłymi studentami, których wypromował i z którymi do dziś pozostaje w bliskich kontaktach. Spotkanie przybrało ulubioną przez Ojca Profesora seminaryjną formę dzielenia się doświadczeniami i zdawania sprawy z postępów – tym razem – nie tylko naukowych. Mniej było wspomnień – zdecydowanie więcej radości i satysfakcji z osiągnięć oraz zastanawiania się nad przyszłością.

Księga

Kilka słów o Księdze Pamiątkowej noszącej tytuł *Tradycja i Otwartość* (red. ks. dr Krzysztof Kowalik SDB). Typ publikacji naukowej, której na imię „księga pamiątkowa”, przy licznych zaletach, cierpi z zasady na podstawową dolegliwość, mianowicie brak spój-

ności tematycznej (każdy z autorów zapoznaje czytelnika z własnymi badaniami, które niejednokrotnie niewiele mają wspólnego z pracą czczonego w konkretnym przypadku uczonego). Wysiłek redaktora ogranicza się do dającego się usprawiedliwić uporządkowania tej wyjątkowej mozaiki według określonego kryterium, a także do sformułowania tytułu - z jednej strony trafnie charakteryzującego osobę bądź twórczość Jubilata, z drugiej zaś, nie stojącego w jaskrawej sprzeczności z treścią zamieszczonych w księdze artykułów.

Jak powiodło się tym razem to niełatwe naukowe przedsięwzięcie? Z pewnością dały o sobie znać wspomniane wyżej niedogodności, niemniej Księga prezentuje się jako dzieło o dość wysoko zaawansowanym stopniu uporządkowania (zdecydowano się na podział artykułów według dyscyplin teologicznych reprezentowanych przez poszczególnych autorów), a tytuł – „Tradycja i Otwartość” charakteryzuje nie tylko osobę i twórczość Adresata publikacji – Ojca Profesora – lecz także z pewnością tych, którzy ochoczo odpowiedzieli na zaproszenie do udziału w tym przedsięwzięciu. Tytuł i problematykę zamieszczonych w Księdze artykułów szczęśliwie jednoczą, odzwierciedlając się w publikacjach i wykładach Profesora Napiórkowskiego, jego szerokie zainteresowania systematyczno-teologiczne, w tym mariologiczne, ekumeniczne, praktyczno-teologiczne oraz metodologiczno-filozoficzne. Z pewnością wiele tematów poruszonych przez autorów artykułów jest bliskich Profesorowi, choć niekoniecznie stanowią przedmiot jego pierwszorzędnego zainteresowania.

„Tradycja i Otwartość” to lapidarne streszczenie nie dającego się w krótkim zdaniu streścić dorobku naukowego i ukształtowanego w toku pracy badawczej i dydaktycznej wizerunku Ojca Celestyna. Profesor Napiórkowski rozpoczynał swoją naukową drogę w czasie, gdy tradycja była nie podlegającym dyskusji monolitem, a otwartość – cnotą, którą niechętnie widziano u katolickiego teologa. Obecnie przychodzi mu zbierać obfite owoce niełatwego trudu jednania w sobie tych, zdawałoby się przeciwstawnych wielkości. Dzisiaj, na podstawie naukowego dorobku S.C. Napiórkowskiego, można stwierdzić, że „Tradycja i Otwartość” to naukowy program Profesora, nie ogłoszony wprawdzie zaraz na początku naukowej kariery, jednak konsekwentnie realizowany, stopniowo uświadamiany i krystalizowany w miarę zdobywanego doświadczenia. Ks. prof. K. Góźdz w słowie wstępnym do Księgi trafnie ukazał sens owego „dialogicznego zestawienia”, które „zwieńcza w sobie dwa bieguny każdej trwałej społeczności historycznej, a więc także Kościoła Chrystusowego” i które odpowiada twórczości, syl-

wetce, myśli, jak i całemu życiu Ojca Profesora.

Poszczególne artykuły zamieszczone w Księdze można podzielić, obok narzuconej przez redaktora struktury, na dwa zasadnicze bloki: 1° bezpośrednio i 2° pośrednio korespondujące z zainteresowaniami i dorobkiem naukowym Profesora Napiórkowskiego. Pierwszy blok: K. Gózdź, *Marienverehrung und Dogma*, s. 19-28; J. Szymik, „*W cieniu Twoich skrzydeł wołam radośnie*”, s. 29-33; W. Życiński, *S. C. Napiórkowskiego teologia pośrednictwa Maryi w świetle odnowy mariologii posoborowej*, s. 35-45; K. Kowalik, *Piąty dogmat?*, s. 83-99; A. Nossol, *Nauczanie ekumeniczne Jana Pawła II w Polsce*, 125-134; P. Jaskóła, *Ulricha Zwinglego nauka o sakramentach*, s. 145-155; W. Nowak, *Maryja Matka Pana Królową Kościoła Domowego*, s. 157-167; W. Głowa, *Najświętsza Maryja Panna w „homiliach” Liturgii Godzin*, s. 201-250; H.D. Wojtyńska, *Maria – Matka Świętej Nadziei Jej kult i jego promocja w zgromadzeniu pasjonistów*, 257-267. Drugi blok: J. Lewandowski, *Powołanie do ewangelizacji we współczesnym świecie*, s. 47-63; A. Czaja, *Ku pneumatologicznej interpretacji Kościoła jako komunii. Prezentacja wkładu Waltera Kaspera*, s. 65-82; H. Langkammer, *Prorocy Izraela (specyfika charyzmatu prorockiego)*, s. 101-109; H. Zimoń, *Pojęcie i klasyfikacja rytuałów*, s. 111-124; W. Słomka, *Rola doświadczenia w uprawianiu teologii*, s. 169-176; F. Dziuba, *Moce Paschy Nowego Przymierza*, s. 177-192; J. Misiurek, *Życie duchowe kapłanów w ujęciu sługi Bożego Bernarda Łubieńskiego CSSR (zm. 1933)*, s. 193-199; B. Kumor, *Sufraganat okręgowy w Lublinie*, s. 251-255; J. Perszon, *Celebracja śmierci na Kaszubach*, 269-288; M. Kalinowski, *Ruch hospicyjny w trosce o umierających*, s. 289-302.

Na osobne potraktowanie ze względu na odmienny od pozostałych charakter zasługują dwa artykuły, prof. Cz. Bartnika, *Uniwersalizacja teologii chrześcijańskiej*, s. 9-17 oraz prof. W. Hryniewiczza, *Ku duchowej diagnozie naszego czasu*, s. 135-144. W obydwu dochodzi do głosu wrażliwość na mądrościowy i profetyczny wymiar teologii, przy czym Bartnik zwraca uwagę raczej na zagrożenia, których skutki mogą stać się udziałem Kościoła następnych stuleci, Hryniewicz zaś koncentruje się raczej na nadziei wypływającej z domagającej się nieustannego zgłębiania zbawczej oferty Boga. Obydwa artykuły wyraźnie wykraczają poza doraźną okoliczność ich powstania i kierują wzrok czytelnika poza magiczną milenijną granicę, przypominającą o eschatologicznym wymiarze życia chrześcijańskiego.

Obok ciekawych bez wątpienia artykułów na szczególniejszą uwagę zasługuje końcowa informacyjno-dokumentacyjna część Księgi. Zawiera ona biogram, wykaz publikacji oraz prac doktorskich i magisterskich napisanych pod kierunkiem Ojca Profesora. W przygotowaniu biogramu zrezygnowano z tradycyjnej formy swoistej laudacji prezentującej osobę i dorobek Jubilata, lecz zaproszono do jego opracowania samego Zainteresowanego, aby w miarę wiernie i z pożytkiem dla historii wykorzystać tę wyjątkową okazję. Postanowiono dokonać szczegółowego kronikarskiego zapisu zdarzeń, które dotyczyłyby nie tylko samej osoby Profesora, lecz wskazywałyby na bardzo szerokie tło historyczne wielu odnotowanych wydarzeń. Wydaje się, że biogram opracowany w takiej formie dobrze spełnia dokumentacyjne zadanie nie tylko w odniesieniu do Katedry Mariologii i całej naszej Uczelni, lecz, bez popadania w zbytnią przesadę, także Kościoła w Polsce, chociażby w zakresie dialogu ekumenicznego, w którym Profesor Napiórkowski od wielu lat czynnie uczestniczy.

Wykaz publikacji Ojca oraz zestaw rozpraw naukowych (doktoratów i magisteriów) wskazuje na bogactwo problemów, których rozwiązania podjęto się w ramach działalności badawczej Katedry Mariologii i Instytutu Ekumenicznego oraz na mariologiczno-ekumenicznych seminariach naukowych prowadzonych przez Profesora na przestrzeni wielu lat. Obok waloru historycznego zestaw ten może się okazać wielce pomocny w ukazaniu dalszych możliwości badawczych oraz spełniać rolę swojego rodzaju podręcznika metodycznego dla wykładowców i adeptów teologii w zakresie stawiania problemów i formułowania tematów rozpraw naukowych.

Podsumowanie

Uroczystości Jubileuszowe Ojca Napiórkowskiego były prawdziwym „świętem teologii” (nie tylko mariologa i mariologii). Wzrost tego święta nie ogranicza się bowiem do samej osoby Jubilata. Nie dokonało się bowiem żadne podsumowanie zamkniętej i już doskonałej pod każdym względem twórczości „Mistrza”. Zgodnie z usposobieniem Profesora uroczystość jubileuszowa kierowała uwagę współświętujących przede wszystkim ku przyszłości – ku przyszłości Katedry Mariologii, Uczelni i teologii. Przed Profesorem jeszcze wiele zadań. Prowadzona przez niego działalność badawcza, dydaktyczna, wydawnicza, ekumeniczna (katolicko-luterań-

ski dialog doktrynalny) itd. jeszcze przez wiele następnych lat będzie go absorbować i przynosić z pewnością bogate owoce. Wyrazić należy w związku z tym radość, że nie umknęła uwadze ta wyjątkowa uroczystość Uczelni i jej wieloletniego oddanego Pracownika. Udało się przy tej okazji zebrać i upowszechnić niezwykle twórczy dorobek Profesora, co przez całe lata wskutek nawału pracy okazywało się niemożliwe. Wypada dołączyć się do napływających z wielu stron życzeń pod adresem Jubilata, a wszystkich zainteresowanych zachęcić do lektury Księgi Pamiątkowej, *Tradycja i Otwartość*.